

Raport de activitate
Direcția Economie și Agricultură
pentru anul 2022

Cahul 2023

Prezentul raport este o trecere sumară în revistă a principalelor activități realizate de Direcția Economie și Agricultură în decursul anului 2022. Direcția Economie și Agricultură și-a desfășurat activitatea în conformitate cu actele legislative și normative:

- Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind Administrația Publică Locală;
- Legea nr. 438 din 28.12.2006 privind Dezvoltarea regională a Republicii Moldova;
- Legea nr.435 din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă;
- Legea nr.397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale;
- Deciziilor Consiliului raional;
- Regulamentului de funcționare a direcției.

Direcția a activat în strânsă colaborare cu autoritățile administrației publice locale de toate nivelele, agenții economici, direcțiile și secțiile Consiliului raional, cât și cu suportul partenerilor de dezvoltare: Fondul Ecologic Național (FEN), Agenția de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud), Programul EU4MOLDOVA Regiuni Cheie: Cahul și Ungheni, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului(ODA), Camera de Comerț și Industrie Cahul, având la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor. În direcție au activat un efectiv de 7 persoane, inclusiv șef, șef adjunct al direcției, 2 specialist principal, 2 specialiști superiori, 1 specialist post de specialitate.

Pe parcursul anului 2022 colaboratorii Direcției au activat în conformitate cu atribuțiile de bază, stipulate în Regulamentul de activitate al Direcției, planului de activitate aprobat, principalul document de programare ce reflectă obiectivele instituției pentru 2022 și-au orientat acțiunile la îndeplinirea sarcinilor de bază și anume:

- a) Organizarea și petrecerea procedurilor de achiziții la bunuri, servicii și lucrări în conformitate cu legislația în vigoare
- b) Asigurarea administrării și deetatării proprietății publice prin organizarea licitațiilor, concursurilor și negocierilor directe, organizarea și realizarea programelor de privatizare, desfășurarea procesului de privatizare a obiectelor patrimoniului public, ținerea evidenței patrimoniului public, inclusiv în societățile economice cu participarea patrimoniului public (acțiuni, cote-părți)
- c) Atragerea proiectelor investiționale în domeniile:
  - Aprovizionarea cu apă și canalizare;
  - Managementul deșeurilor;
  - Parcul Industrial Cahul;
  - Inițierea noilor tratative în vederea extinderii proiectului construcției locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile

d) Acordarea asistenței metodologice și practice autorităților publice locale instituțiilor publice în domeniul de competență.

Activitatea în domeniul achizițiilor publice pe parcursul anului 2022 a fost desfășurată în conformitate cu prevederile Legii nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, precum și a Hotărârilor Guvernului Republicii Moldova în domeniul achizițiilor publice.

Conform planului de finanțare, la începutul anului a fost întocmit un plan de activitate în domeniul achizițiilor publice anual și trimestrial. Semestrial s-a întocmit raportul de monitorizare a contractelor de achiziție publică. A fost întocmită și transmisă la Agenția Achiziții Publice darea de seamă a contractelor de valoare mică. Informațiile privind desfășurarea procedurilor de achiziție sunt publicate pe pagina oficială a Consiliului Raional Cahul.

O atenție sporită se acordată transparenței în cadrul procedurilor de achiziție publică și sporirea nivelului acesteia. În acest context, anunțurile privind procedurile de achiziție au fost publicate în Buletinul Achizițiilor Publice și pe site-ul Consiliului Raional Cahul. Licitările publice și Cererea Ofertelor de Prețuri se organizează prin intermediul SIA RSAP iar cele de valoare mică sunt publicate pe pagina oficială ca hul.md ceea ce înseamnă că autoritatea contractantă asigură publicitatea, transparența și accesul tuturor operatorilor economici interesați la procedurile de achiziție.

Numărul de contracte încheiate în urma petrecerii procedurilor de achiziții aprobat pentru anul 2022 a alcătuit 115 de contracte și 4 acorduri adiționale::

- ✓ Licitării publice –6 contracte
- ✓ Concursuri prin cererea ofertelor de preț (COP) – 16 contracte
- ✓ Proceduri de negociere fără publicare (directă) –1 contracte
- ✓ Contracte de mică valoare – 92 contracte
- ✓ Acorduri adiționale – 4

Legislația în domeniul achizițiilor publice prevede și monitorizarea contractelor de achiziții publice, în sarcina grupului de lucru . În acest sens semestrial s-a întocmit raportul de monitorizare pentru contractele de achiziție, care a fost publicat pe pagina web a Consiliului Raional Cahul. În vederea sporirii nivelului profesional, precum și având în vedere modificările legislative din domeniul achizițiilor publice, în perioada raportării am participat la 8 seminare de instruire organizate de către Agenția Achiziții Publice. Permanent s-a acordat ajutor metodologic autorităților contractante, necesar desfășurării corespunzătoare a procedurilor de achiziție.

Activitatea în domeniul asigurării, administrării și deetatizării proprietății publice pe parcursul anului 2022 specialistul responsabil a organizat și participat la 9 ședințe a Comisiei CR Cahul, privind deetatizarea și administrarea proprietății publice, în legătură cu scoaterea la vânzare a bunurilor imobiliare amplasate pe str.Constantin Negruzzi,nr.121; str. I.Vodă cel Cumplit

nr.66; str. Sanatoriului nr.18, darea în locațiune a 8 birouri amplasate în incinta IMSP Centrul de Sănătate Cahul; 5 ședințe a comisiei cu privire la licitațiile cu strigare și aprobarea dării în locațiune a unor spații neutilizate, a prelucrat informația prezentată de întreprinderile municipale, Direcția Generală Finanțe, Centrul de statistică și a prezentat Agenției Proprietății Publice a Ministerului Economiei dările de seamă conform Anexelor 8,9 la Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public. În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.136 din 10.02.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, avizurilor comisiilor consultative de specialitate, CR Cahul a primit următoarele Decizii cu privire la transmiterea în locațiune și vânzarea patrimoniului CR Cahul :

Decizia nr.02/8-V din 26.05.2022, cu privire la transmiterea în locațiune a unor spații neutilizate din bunul imobil ce aparține CR Cahul, fără drept de privatizare și dare în subarendă, pentru organizarea și petrecerea licitației cu strigare, pentru câștigarea dreptului de arendă.

Decizia nr.04/11-V din 07.07.2022 cu privire la delimitarea bunurilor imobile proprietatea publică a Consiliului raional Cahul

Decizia nr.06/12-V din 30.09.2022 cu privire la delimitarea bunurilor imobile proprietatea publică a Consiliului raional Cahul

A participat la 27 licitații „cu strigare” petrecute în 15 primării. A recepționat și autentificat 15 cereri cu anexarea documentelor necesare pentru privatizarea locuințelor. Au fost petrecute pe parcursul anului 5 ședințe al comisiei. Deciziile primite de comisia de privatizare a fondului de locuințe au fost înaintate CR Cahul spre aprobare. Au fost eliberate cetățenilor contracte de vânzare-cumpărare(legalizate de către notar) a locuințelor în proprietate privată.

Întru rezolvarea problemelor apărute în domeniul privatizării și postprivatizării pe parcursul anului am acordat ajutor consultativ și practic reprezentanților administrației publice locale, agenților economici și populației din raion.

Activitatea în perioada de referință evaluată a continuat și dezvoltat în mare parte șirul de activități începute în anii precedenți cu lansare de noi activități, care urmează să-și găsească continuitatea și în anul 2023, realizarea cărora va contribui la implementarea cu succes a politicii de dezvoltare durabilă.

Domeniul investițional:

Aprovizionarea cu apă potabilă și rețele de canalizare

În anul 2022, Direcția a continuat șirul activităților lansate anterior pentru modernizarea sectorului de alimentare cu apă potabilă și canalizare a raionului Cahul, în conformitate cu prevederile Planului de Acțiuni de AAC, aprobat prin Decizia Consiliului raional Cahul nr. 05/04-IV din 11 octombrie 2018 ”Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni în domeniul aprovizionării cu apă și de canalizare a

raionului Cahul pentru perioada 2018 – 2023, parte componentă a Programului de dezvoltare socio – economică a raionului Cahul 2017 – 2020”.

În contextul activităților inițiate în anii precedenți, anul 2022 a continuat procesul de implementare a proiectului clusterului D: **”Construcția apeductului magistral Cahul- Lebedenco – Pelinei- Găvănoasa- Vulcănești- Alexandru Ioan Cuza și rețele interne ale satelor Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca”**, în baza Memorandumului de Înțelegere la implementarea măsurilor de modernizare a serviciilor publice locale în sectorul de aprovizionare cu apă și canalizare în raionului Cahul semnat la 15 februarie 2018. În anul de raportare a fost realizată cu succes prima etapă a proiectului sus nominalizat, fiind realizate:

- **”Construcția apeductului magistral Cahul-Lebedenco-Pelinei-Găvănoasa-Vulcănești-A.I.Cuza și a rețelelor interioare în satele Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca”**, ETAPA II, Faza I - în cadrul căruia au fost realizate investiții ce țin de construcția a 11 km de apeduct magistral în direcția Cahul-Lebedenco, 2 rezervoare de apă de 800 metri cubi fiecare, montarea unui grup de 4 pompe suplimentare în cadrul Stației de pompare nr. 5 a S.A. Apă Canal Cahul și dotarea acesteia cu sistem de monitorizare SCADA.
- **”Construcția apeductului magistral Cahul-Lebedenco-Pelinei-Găvănoasa-Vulcănești-A.I.Cuza și a rețelelor interioare în satele Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca”**, ETAPA II, Faza II – în cadrul căruia au fost construite 25 km de rețele interne de distribuție a apei în satele Hutulu, Ursoaia și Lebedenco, 4 rezervoare de apă de 50 m³ fiecare și două stații de dezinfecție a apei. În cadrul proiectului au fost realizate 884 puncte de conexiune a gospodăriilor individuale în cele trei sate ale comunei Lebedenco. În urma acestui proiect, cca 2700 de locuitori ai comunei Lebedenco au acces la o sursă sigură de apă potabilă. Proiectul, în sumă totală de 3,9 milioane Euro, a fost finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC). Contribuția financiară a locuitorilor comunei Lebedenco a constituit peste 60 mii Euro.

Etapa a II-a a proiectului “Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, a fost lansată pe parcursul anului 2022, cu constituirea echipei de proiect care se poartă tratative cu privire la acordarea unui împrumut din partea Băncii Mondiale, pentru continuarea implementării proiectului care constituie și cofinanțarea de 3 % din partea raionului Cahul din suma proiectului care la moment documentația tehnică de proiect este în proces de actualizare, în anul 2023 urmează să înceapă procesul de implementare a proiectului menționat cu semnarea acordului.

- În contextul lansării noului apel de propuneri de proiecte care a avut loc la data de 10.08.2020 unde Consiliul raional a aplicat pentru finanțare proiectul **“Modernizarea serviciului de alimentare cu apă potabilă în raionul Cahul, prin extindere și regionalizare continuă”** care presupune extinderea serviciului de alimentare cu apă și sporirea accesului populației raionului Cahul la apă potabilă de calitate prin sistem centralizat de alimentare cu apă, prin dezvoltare și regionalizare continuă, și

asigurarea accesului la infrastructura creată subsistemelor de alimentare cu apă pentru clusterelor A-B , raionul Cahul, care cuprinde localitățile: Moscovei, Bucuria, Lucești, Tătărești, Huluboaia, Tartaul de Salcie, Lopățica, Taraclia de Salcie, Burlacu, Spicoasa, Borceag, Frumușica și conectarea acestora la sistemul centralizat de AAC Cahul, care a fost dezvoltat la nivel de notă concepțională, în urma evaluării a fost selectat pentru a fi admis proiectul în etapa II, cu depunerea dosarului cererii de finanțare în 17 februarie 2021, cererea de finanțare cu pachetul de documente au fost depuse către finanțator pe data de 16 februarie 2021 în urma evaluării din cadrul ADR Sud proiectul a primit aviz pozitiv și a fost propus spre evaluare comisiei interministeriale, în urma evaluării comisiei interministeriale proiectul a fost selectat și propus Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale pentru aprobare spre finanțare, CNCDR –ul la rîndul său a aprobat lista proiectelor investiționale cu propunerea de a fi incluse în Documentul Unic de Program. La data de 12.01.2022 a fost aprobată Hotărârea Guvernului cu nr. 23 din 12.01.2022 prin care a fost aprobat Documentul Unic de Program pentru anii 2022-2024 , unde se regăsește proiectul: **“Modernizarea serviciului de alimentare cu apă potabilă în raionul Cahul, prin extindere și regionalizare continuă”**

II. Managementul deșeurilor

Sectorul de Management al deșeurilor, deși reprezintă una dintre cele mai importante direcții strategice pentru realizarea investițiilor în raionul Cahul, în conformitate cu Studiului de Fezabilitate privind Managementul Deșeurilor Solide în Regiunea de Dezvoltare Sud Zona – 3 (care vizează raioanele Cahul, Cantemir, Taraclia, Ceadr –Lunga și Vulcănești) nu a beneficiat de suportul financiar necesar pentru realizarea măsurilor investiționale prevăzute, costurile fiind considerabile, atât pentru bugetul raional cât și cel național. Valoarea proiectului prevăzut de Studiul de Fezabilitate constituie cca 17,65 mln euro, din care urmau a fi contractate 5,85 mln euro grant din sursele UE, și cîte 4,15 mln euro din creditele oferite de BEI și BERD – însă acestea au fost avizate negativ de Ministerul Finanțelor – și proiectul dat a fost suspendat. Negocierile privind finanțarea modernizării sectorului de management al deșeurilor în Republica Moldova au fost reluate de Guvern în 2020, însă nu există o decizie privind Zona de Management care urmează a fi implementată.

În pofida acestui fapt, Consiliul raional Cahul a întreprins măsuri privind inițierea unor activități ce ar permite redresarea situației în sector, prin proiectul ”Sistem de management integrat al deșeurilor în raionul Cahul etapa I” – proiect pilot cu finanțare din Fondul Ecologic Național, pentru a iniția implementarea proiectului într-o zonă pilot formată din 9 APL-uri din mediul rural: s. Roșu, s. Andrușul de Sus, s. Andrușul de Jos, com. Cucoara, com. Zîrnești, s. Baurci Moldovei, com. Larga Nouă, s. Badicul Moldovenesc și com. Doina. Valoarea proiectului – 22 mln lei, din care 10 mln lei au fost acceptați spre finanțare, în baza Contractului de finanțare nr. 8/4519-6088 semnat la data de 12.12.2018. În cadrul acestui proiect au fost achiziționate 3 autospeciale a cîte 16 m³ și construcția a 29 de platforme amenajate pentru amplasarea a cîte 2 containere de 1,1 m³.

Pe parcursul anului 2022 a fost desfășurată o procedură de achiziții publice și au fost procurată: Autospecială de 16m³ (1 unitate) astfel fiind valorificate surse financiare în total 2 088 000 lei. Pentru perioada efectiv următoare urmează să fie realizate măsuri privind sustenabilitatea proiectului după finalizarea lui va fi asigurată de către operatorul regional SERVCOM SUD (înregistrat la data de 21.10.2022) creat prin cooperare intercomunitară din cele 9 APL –uri beneficiare ale proiectului, cu suportul programului EU4Moldova Regiuni Cheie și o echipa de experți contractată. Totodată, pentru asigurarea funcționalității operatorului regional SERVCOM SUD de gestionare a deșeurilor se elaborează la moment planul de acțiuni privind dezvoltarea și consolidarea capacităților acestuia, precum și planul de afaceri pentru asigurarea unui management operațional și financiar adecvat, ghidat de echipa de experți contractată în cadrul programului EU4Moldova Regiuni Cheie. Implementarea proiectului va conduce la desfășurarea unei activități productive, eficiente și, pe termen mediu și lung, cu suportul APL –urilor va fi asigurată încheierea contractelor gospodăriilor casnice, instituțiilor publice și agenților economici beneficiari ai serviciului, în baza cărora va fi achitată un taxă per persoană, pe când taxa pentru agenții economici și instituțiile publice va fi calculat în dependență de volumul de deșeuri generat, astfel încât acesta să acopere cheltuielile operaționale ale operatorului, fiind astfel asigurată acoperirea cheltuielilor pentru retribuirea muncii salariaților, mentenanță platformelor de colectare a deșeurilor, autospecialelor, etc. În același timp, pentru a asigura funcționalitatea operatorului, în perioada incipientă a activității sale, până la etapa de acumulare de venit din activitatea operațională, Consiliul raional Cahul în comun cu cele 9 APL –uri și-au asumat responsabilitatea de a susține financiar operatorul. Operatorul regional va gestiona serviciul de management al deșeurilor în raza localităților rurale ale raionului Cahul în baza contractelor de delegare a serviciului semnate cu APL-urile de nivelul I și contracte de prestare a serviciului cu gospodăriile casnice, agenți economici și instituții publice. Pentru a susține operatorul și a asigura funcționalitatea acestuia, în cadrul proiectului va fi creat un Comitet Director Local la nivel de raion, cu reprezentanți delegați de către APL – urile partenere care vor agreea de comun acord măsuri de sustenabilitate și vor identifica soluții pentru problemele apărute, care va continua să activeze în baza acordurilor de parteneriat semnate. La momentul actual Consiliul raional Cahul în comun cu localitățile beneficiare ale proiectului nominalizat și suportul informațional și metodologic acordat de către Programul EU4Moldova Regiuni Cheie suntem la etapa de identificare a unei opțiuni care va fi agreată de toate părțile implicate în vederea creării unei asociații intercomunitare care va gestiona serviciul dat cu transmiterea tehnicii procurate în cadrul măsurii investiționale.

În perioada 30 octombrie - 5 noiembrie a fost organizată și desfășurată o vizită de studiu în Județul Tulcea, România, în cadrul Programului EU4Moldova: Regiuni-cheie, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD și UNICEF pentru reprezentanți ai autorităților publice locale din raionul Cahul, unde sau familiarizat cu bunele practici privind îmbunătățirea accesului la serviciile

publice de colectare și transportare a deșeurilor, precum și preluarea experienței de cooperare intercomunală în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară.

Participanții au avut întrevedere cu reprezentanții Asociației pentru Dezvoltare Intercomunitară ITI Delta Dunării, Președintele dl Ilie Petre și Vicepreședintele dna Andaluza Luca care ne-au comunicat despre pașii concreți pe care ia întreprins România în dezvoltarea serviciilor publice în baza cooperării intercomunitare, iar experiența acumulată de România poate ajuta Republica Moldova să avanseze în acest proces. Accentul fiind pus pe mecanismul de instituționalizare a serviciului public regional al managementului deșeurilor, constituirea sistemului de management integrat al deșeurilor, cadrul instituțional, organizarea și funcționarea Asociației pentru Dezvoltare Intercomunitară ITI Delta Dunării. Ulterior, delegația a vizitat J.T. Grup SRL, operatorul economic autorizat pentru colectarea și valorificarea deșeurilor de ambalaje din materiale textile (bumbac, iuta), lemn, pluta, PET, plastic (HDPE, PVC, LDPE, PP, PS), hârtie, carton. Aici participanții au avut ocazia să vadă cum funcționează stația de sortare și tratare a deșeurilor colectate selectiv, și S.C. IRIDEX GRUP SALUBRIZARE S.R.L pentru stația de tratare mecano-biologică și depozitul conform de la Mihai Bravu. Vizita a continuat cu o întâlnire cu primarul municipiului Tulcea, Ștefan Ilie, care a ținut să menționeze că colectarea selectivă a deșeurilor trebuie să devină o obișnuință a fiecăruia dintre noi, aceasta fiind o responsabilitate civică și un semn de normalitate și civilizație. La întrevedere a participat și directorul Servicii Publice Tulcea, dl Valeriu Holostenco care a comunicat despre modul de organizare și de activitate a societății. Ulterior, participanții au vizitat câteva puncte de colectare și reciclare a hârtiei, sticlei și metalului. De asemenea, delegația a mers și la sediul societății Servicii Publice Tulcea, unde a avut ocazia să vadă rutina zilnică a angajaților SP Tulcea, inclusiv tehnica modernă utilizată.

III.Parcul Industrial Cahul

Proiectul ” Dezvoltarea durabilă a Parcului Industrial Cahul ca structură de sprijinire a afacerilor de importanță regională”, și prevede dezvoltarea infrastructurii de utilități publice a parcului.

Anul 2022 a fost formată comisia de recepție la terminarea lucrărilor care pînă la moment nu a primit lucrările. Pe parcursul anului 2022 a fost depuse eforturi maxime în vederea colaborării cu compania administratoare prin care a fost întocmit și un plan de comun accord care prevede măsuri concrete privind dezvoltarea Parcului Industrial Cahul, însă cu părere de rău lucrurile nu au avansat.

Strategia de dezvoltare socio-economică 2022-2030 – pe parcursul anului 2022 a fost inițiat procesul de elaborare a principalului document de planificare la nivel raional, cu suportul logistic și metodologic oferit de către programul EU4Moldova Regiuni Cheie: - astfel fiind organizate și desfășurate - 6 ateliere de lucru, astfel pentru anul 2023 este planificată prezentarea documentului integral spre aprobare.

Activitatea în domeniul Agriculturii în cadrul Direcției Economie și Agricultură:

1. Regulamentul de activitate a Secției.
2. Planul anual de acțiuni al Secției Agricultură pentru anul 2022.
3. Analiza stării sectorului agricol;
4. Informația privind **Sinteza indicilor de producere a producătorilor agricoli pentru anul 2021**, în baza raportului statistic **F-29 agro**, sectorul fitotehnic.
5. Informația privind **Sinteza indicilor de producere a producătorilor agricoli din sectorul zootehnic pentru anul 2021**, în baza raportului statistic **F-24 agro**, sectorul zootehnic.
6. Elaborarea indicilor de producere în ramura fitotehnică a raionului (prognoza pentru anul 2022).
7. **Informația pentru Curtea de Conturi privind:** - Producătorii agricoli din raion la care comisia pentru situații excepționale a constatat pierderi ale producției agricole ca urmare a calamităților naturale produse în anul 2020.
8. – Numărul total de producători agricoli înregistrați la nivel raional (structurați pe APL de nivelul I.
9. Informația privind: **Deținătorii de terenuri agricole din raionul Cahul cu suprafață agricolă > 10 ha.**
10. Informația privind: **Deținătorii de terenuri agricole din raionul Cahul cu suprafață agricolă < 10 ha.**
11. Informație privind: **Deținătorii de plantații viticole cu soiuri de masă din raionul Cahul.**
12. Informația privind: **Lista agenților economici din raionul Cahul ce dețin edificii de infrastructură agricolă, consumatoare de gaze naturale, cu remiterea MAIA.**
13. Informația privind: **Deținătorii depozitelor pentru păstrarea producției agricole din raionul Cahul** cu remiterea MAIA.
14. Informația privind: **Deținătorii întreprinderilor de fabricare a uleiurilor din raionul Cahul** cu remiterea MAIA.
15. Informația privind: **Deținătorii întreprinderilor de panificație din raionul Cahul** cu remiterea MAIA.
16. Informația privind: **Deținătorii întreprinderilor de procesare a fructelor, legumelor, pomușoarelor, inclusiv infrastructura postrecoltare din raionul Cahul** cu remiterea MAIA.
17. Informația privind: **Deținătorii întreprinderilor de morărit din raionul Cahul** cu remiterea MAIA.
18. Informația privind: **Lista producătorilor agricoli ce activează în domeniul de cultivare a fructelor și legumelor**, cu remitere MAIA.
19. Informația privind: **Exploatarea echipamentelor frigorifice ce conțin în calitate de agent frigorific substanțe care distrug stratul de ozon și care cauzează efectul de seră**, cu remitere la MASIA.

20. Informația privind: **Pronosticul producției de struguri în gospodăriile producție marfă în anul 2022, cu remiterea la MAIA.**
21. Informația privind: **Starea semănăturilor culturilor de toamnă în raionul Cahul la început de primăvară la situația 01 martie 2022, cu remiterea la MAIA.**
22. Informația privind: **Stocul producției agricole la situația 09 martie 2022, cu remiterea la MAIA.**
23. Informația privind: **Terenurile necultivate (nelucrate) în raionul Cahul la situația din 01.06.2022, cu remiterea MAIA.**
24. Informația privind: **Terenurile consolidate în raionul Cahul la situația din 01.06.2022, cu remiterea MAIA.**
25. Informația privind: **Terenurile ce urmează a fi consolidate în raionul Cahul la situația din 01.06.2022, cu remiterea MAIA.**
26. **Informația privind lacurile (volumul mai mare de 1 mln m³) din hotarele administrative a unității administrativ - teritoriale.**
27. **Informația privind iazurile (volumul mai mic de 1 mln m³) din hotarele administrative a unității administrativ – teritoriale.**
28. **Informația privind bazinele de captare (acumulare) a apei pentru irigare, din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
29. **Informația privind sistemele centralizate de irigare, din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
30. **Informația privind necesarul reabilitării lacurilor pentru irigare, din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
31. **Informația privind necesitatea reabilitării iazurilor pentru irigare, din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
32. **Informația privind necesitatea reabilitării bazinelor de acumulare a apei pentru irigare, din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
33. **Informația privind necesitatea construcției lacurilor/iazurilor/bazinelor de acumulare a apei pentru irigare din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
34. **Informația privind necesitatea construcției sistemelor de irigare din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
35. **Informația privind existența sistemelor centralizate de desecare, din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
36. **Informația privind suprafața terenurilor agricole cu exces permanent de umiditate, neacoperite cu sisteme de desecare, din hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.**
37. **Informația privind necesitatea construcției sistemelor de desecare, din**

hotarele administrative a unității administrativ- teritoriale.

38. **Informație privind: Consecințele calamităților naturale cauzate producătorilor agricoli din raionul Cahul de seceta anului 2022 cu remiterea MAIA.**
39. **Informația privind stocurile de mere și pere în depozitele frigorifice din raion, cu remitere la MAIA.**
40. **Informația privind: Pronosticul plantării și defrișării plantațiilor viticole cu soiuri pentru vin și soiuri pentru masă în perioada anilor 2022-2030, cu remitere la MAIA.**
41. **Informația pentru Comisia Parlamentară privind frecvența căderilor de grindină în raionul Cahul /evoluția pe ani/ în perioada anilor 2017 – 2022.**
42. **Demers către PRIM –MINISRU Republicii Moldova și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare privind extinderea suprafeței protejate a terenurilor agricole din raionul Cahul cu instalarea a 6 puncte de sisteme rachetare specializate antigrindină „Alazani - 6”.**
43. **Demersuri către APL de nivelul I și alte instituții privind organizarea desfășurării sărbătorilor profesionale „Ziua apicultorului ediția a III”, „Ziua Roadelor și a rtecunoștinței”, „Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare”.**
44. **Demers către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor privind despăgubirea porcinelor nimicite, cauzate de prezența virusului Pestei Porcine Africane , în conformitate cu prevederile HG RM nr. 645 din 19.07.2010.**
45. **Demers către Asociația producătorilor agricoli privind organizarea schimbului de bunele practici în domeniul agriculturii.**
46. **Demers către Consiliul Raional pentru Participare privind soluționarea petiției referitor la gunoștea neautorizată pe marginea traseului național R – 38 (Cahul – Balaban).**
47. **Informația privind inițierea Programului Național de Împădurire și Reîmpădurire penntu perioada anilor 2022-2032.**
48. **Informația privind producătorii de grâu alimentar pentru completarea rezervelor de Stat.**

De asemenea Secția a elaborat proiecte de decizi și dispoziții ale președintelui raionului :
Proiecte de decizie -4 la număr:

1. Cu privire la aprobarea Memorandumului de Cooperare privind constituirea clusterului ”Vinificație”
2. Cu privire la aprobarea Memorandumului de Cooperare privind constituirea clusterului zootehnic ”Bacii Sudului”
3. Cu privire la aprobarea Memorandumului de Cooperare privind constituirea clusterului ”Producerea strugurilor de masă”

4. Cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Secției agricultură

Dispoziții -7 la număr:

1. Cu privire la instituirea unei comisii pentru examinarea cererii proprietarilor terenurilor agricole din sat. Roșu
2. Cu privire la constituirea Comisiei pentru Examinarea pagubelor pricinuite în urma Calamităților naturale din raionul Cahul
3. Cu privire la desfășurarea reviziei tehnice periodice a parcului de tractoare și mașini agricole pentru lucrările agricole din anul 2022
4. Cu privire la constituirea Comisiei de lucru la testarea mecanizatorilor
5. Cu privire la organizarea evenimentului “ **Ziua apicultorului ediția III – 2022**, Târgul Apicol Cahul”, sub genericul “Regatul Albinelor”
6. Cu privire la organizarea sărbătorii Ziua Roadelor și a Recunoștinței
7. Cu privire la organizarea și desfășurarea sărbătorii profesionale “**Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare - 2022**”

Demersuri către Guvernul Republicii Moldova, MAIA, Agen’ia Apele Moldovei, Direcția Statistică Cahul, OAANU (FAO) Moldova, Direcția de deservire fiscal Cahul, APL - 15 la număr:

1. Cu privire la extinderea suprafeței protejate a terenurilor agricole din raionul Cahul.
2. Cu privire la prezentarea informației privind rapoartele statistice 4-agro, 3-agro, 24-agro, 29-agro pentru anul agricol 2022.
3. Cu privire la participarea colectivelor artistice în cadrul activităților Direcției economie și agricultură.
4. Cu privire la conferirea Diplomei de onoare a Guvernului RM pentru merite deosebite în domeniul de activitate.
5. Solicitare către MAIA cu privire la premierea a unor agenți economici din raionul Cahul cu diploma de merit cu ocazia sărbătorii profesionale “Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare 2022”.
6. Cu privire la acordarea mijloacelor financiare, concentratelor furagere pentru fermele zootehnice din raionul Cahul.
7. Cu privire la programul național de împădurire.
8. Cu privire la participarea la ziua apicultorului ediția III-a.
9. Cu privire la consecințele cauzate de virusul Pestei porcine africane.
10. Cu privire la corectitudinea înstrăinării a unui teren agricol din sat. Roșu.
11. Cu privire la prezentarea informației operative.
12. Cu privire la stocurile de producție.
13. Cu privire la numărul total d GȚ din raionul Cahul
14. Cu privire la exploatarea echipamentului frigorific.

15. Cu privire la înaintarea de propuneri la proiectul SNDAR 2022-2027.

Aceste acțiuni și altele au conturat activitatea Secției Agricultură ca subdiviziune a Consiliului Raional Cahul. Pentru familiarizarea producătorilor agricoli cu bunele practici agricole, însușirea și aplicarea în producere de către ei a tehnologiilor și tehnicii agricole performante și promovarea politicii agrare în teritoriu, pe parcursul anului 2022 specialiștii Secției agricole au organizat și petrecut, în comun cu colaboratorii Instituțiilor științifice de profil, - seminare instructiv – informative.

- **„Starea plantațiilor viticole după sezonul anului 2021; Particularitățile tăierii în uscat a plantațiilor viticole în condițiile anului 2022”; „Promovarea producerii intensive a strugurilor și a tehnologiilor postrecoltare”.**
- **Seminar cu privire la cultivarea culturilor cerealiere și leguminoase în sistemul agriculturii ecologice.**
- **Seminar în baza proiectului “Livada Moldovei”**
- Am organizat și petrecut seminarul raional în comun cu DRSA pentru producătorii agricoli din raion: **„Introducerea agenților economici în Sistemul Informațional Agricol”.**
- **Seminar cu genericul „Lucrări de primăvară la stupină și surse de contaminare a produselor apicole”.**
- **„Examinarea proiectului Hotărârii Guvernului RM privind modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural”.**
- Am organizat și petrecut seminarul raional **„Ținerea evidenței contabile și Modificări în legislația fiscală pentru anul 2022” pentru Gospodăriile Țărănești din raionul Cahul.**
- **Adunarea cescătorilor de ovine și caprine privind prevenirea maladiilor în procesul de creștere a animalelor domestice și cerințele de colectare a produselor de origine animalieră.**
- **Am organizat și petrecut sărbătoarea profesională „Ziua Apicultorului ediția a III -2022. Târgul apicol Cahul cu genericul „Regatul Albinelor”**
- **Am organizat și petrecut „Ziua Roadelor și a Mulțumirii”.**
- **Am organizat și petrecut sărbătoarea profesională „Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare”.**

Participări la seminare, mese rotunde, întruniri:

1. Atelier de lucru în cadrul proiectului Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2022-2027.
2. Webinar de informare în cadrul Proiectului: Consolidarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în Rezervația Biosferei Prutul de Jos.
3. Instruire cu privire la politica de dezvoltare rurală în RM – oportunități reale de transformare comunitară.
4. Ședința de informare/prezentare a îngrășemintelor organice lichide GEOROST.

5. Conservarea și gestionarea durabilă a zonelor umede cu accent pe zonele cu valoare naturală ridicată din bazinul râului Prut.
6. Sesiune de informare privind programele de suport în afaceri ale ODIM.
7. Adunarea Generală a Rețelei de Dezvoltare a Comunităților Rurale din RM.
8. Sesiune de informare regională AIPA – 2022.
9. Seminar: Tehnologia performantă de creștere și exploatare a familiilor de albine în stupinele mici și mijlocii. Apicultura ecologică.
10. Ședința de constituire a clusterului producătorilor strugurilor de masă din Cahul.
11. Ședința de constituire a clusterului vinificatorilor din Cahul.
12. Ședința de constituire a clusterului zootehnic Bacii sudului.
13. Atelier de lucru cu Genericul „Oportunități pentru exportul strugurilor de masă din Republica Moldova.
14. Ședință de lucru cu Secretarul de Stat a MAIA, dl Iurie Scripnic cu producătorii din sectorul zootehnic a raionului Cahul.
15. Instruire aplicativă: Premisele legale pentru cultivarea și certificarea producției ecologice din RM.
16. Vizită de lucru a Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare la Cahul.
17. Instruire: Reabilitarea ecologică a terenurilor prin înființarea perdelelor/plantațiilor Forestiere de protecție și reabilitarea învelișurilor de ierburi.
18. Ședință: Măsuri de adaptare la schimbările climatice în rezervația Biosferei Prutul de Jos.
19. Ședințe de lucru în cadrul atelierelor de planificare strategică în cadrul procesului de elaborare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul 2022 – 2030.
20. Evenimentul de lansare a Programului Digital Impact la Cahul.
21. Participare la Adunarea anuală a Centrului de Business din Cahul.
22. Ședință privind Platforma de Cooperare Economică Teritorială Intercomunitară Cahul.
23. Ședința de lucru privind revitalizarea Asociației Utilizatorilor de Apă IRITEH din Lunca Prutului.
24. Ședința de lucru a Comisiei organizatorice privind organizarea desfășurării sărbătorii profesionale „Ziua Lucrătorului din Agricultură și Industria Prelucrătoare 2022.
25. Ședința ordinară a consiliului pe produs cu tema ”Recolta strugurilor 2022:Probleme și soluții” pe bază de teleconferință Zoom.

Pe parcursul anului specialiștii secției au efectuat nenumărate deplasări în teritoriu pentru monitorizarea mersului lucrărilor agricole începând cu semănatul culturilor de toamnă fertilizării culturilor și terminând cu recoltarea culturilor târzii. Informația a fost acumulată și transmisă săptămânal MAIA în *SI Agromaia*. Anul 2022 a fost un an neprielnic pentru producerea culturilor agricole. Seceta din vară și toamna anului 2022 a afectat culturile agricole de grupa a II, dar cultura porumbului a fost compromisă total în majoritatea localităților raionului.

La solicitarea agenților economici și APL de nivelul I specialiștii secției, în cadrul Comisiei raionale pentru situații excepționale, s-au depășit la fața locului pentru evaluarea pagubelor cauzate culturilor agricole în urma secetei. Astfel în această perioadă au fost examinate **29 mii 343 hectare** de terenuri agricole însămânțate cu culturi de grupa a II, în urma cărora s-au elaborat **356 Acte** de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale. În urma examinării și evaluării gradului de afectare a culturilor agricole de grupa a II s-a demonstrat că suprafața totală a culturilor afectate de calamitățile naturale în raion constituie **27mii 665 hectare**.

Valoarea pagubelor evaluate se estimează în sumă de: **358 mln. 068 mii 535 lei**.

La cele menționate mai sus, am solicitat acordarea din bugetul de stat a mijloacelor financiare pentru despăgubirea prejudiciilor cauzate producătorilor agricoli de calamitățile naturale.

La solicitarea Ministerului Agriculturii au fost elaborate și remise - 40 informații, 18 informații au fost elaborate și remise altor organe publice.

Specialiștii Secției agricole, zi de zi conlucrează cu agenții economici și persoanele fizice din sectorul agrar al raionului, acordându-le consultațiile necesare în diverse domenii:

- pentru sporirea productivității culturilor agricole;
- implementării soiurilor noi cu productivitate înaltă;
- mașinilor agricole performante, tehnologiilor modern, care contribuie la majorarea productivității și indicatorilor de calitate a producției agricole la nivelul standardelor internaționale, astfel promovând politica agrară a Guvernului Republicii Moldova în teritoriu.

În comun cu specialiștii Agenției de Intervenții și Plăți în Agricultură au efectuat 64 deplasări în teritoriu, la solicitarea producătorilor agricoli, unde au inspectat și constatat veridicitatea suprafețelor plantate și defrișate de vii și livezi, care au fost confirmate prin acte de înființare ori defrișare a plantațiilor multianuale. Suprafața plantațiilor multianuale care a fost plantată în anul 2022 constituie: 117,3 hectare, dintre care – 115 ha plantații viticole și 2,3 ha – plantații pomicole.

Pentru folosirea mai eficientă a terenurilor agricole, micșorarea suprafețelor de plantații multianuale degradate în timp și neefective, exploatarea ulterioară a cărora a devenit nerentabilă, majoritatea acestor terenuri fiind neprelucrate în prezent, specialiștii Secției agricole permanent conlucrează cu APL de nivelul I, agenții economici și persoanele fizice din raion privind defrișarea plantațiilor susnumite pentru folosirea mai eficientă a acestor terenuri care în urma defrișării se întorc în circuitul agricol. Suprafața inspectată a plantațiilor multianuale care a fost defrișată în anul 2022 constituie: 637 hectare, dintre care – 554 ha plantații viticole și 83 ha – plantații pomicole. Astfel la insistența noastră aceste terenuri, care ani la rând nu au fost lucrate, se reîntorc în circuitul agricol devenind terenuri arabile. În ultimii ani plantațiile multianuale defrișate sunt subvenționate de către stat în mărime de 10 mii lei pentru fiecare hectar. Astfel în anul 2022 în rezultatul activității specialiștilor de la Secția agricolă, prin conlucrarea cu APL de nivelul I, producătorii agricoli și persoanele fizice din raion, au beneficiat de subvenții pentru

defrișarea plantațiilor multianuale 73 agenți economici și persoane fizice, care au solicitat o sumă de 6 mln. 374 mii lei. În măsura posibilităților de deplasare în teritoriu, specialiștii Direcției au monitorizat situația reală ce ține de parcul de mașini și tractoare a producătorilor agricoli, nivelul de pregătire a întreprinderilor către sezonul de semănat și cel de recoltare a culturilor agricole. Producătorii agricoli din raion sporesc competitivitatea sectorului agrar nu numai prin investiții proprii, dar și cu susținerea fondului de subvenționare. Pe parcursul anului 2022 au fost procurate 97 unități tehnică și utilaj agricol și echipamente pentru implementarea tehnologiilor avansate No-till și Mini-til.

Pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol, echipamentului No-till și Mini-Till producătorii agricoli din raion au beneficiat de subvenții din partea Guvernului Republicii Moldova în sumă de **3mln. mii lei**, echipamentului pentru irigare - **1mln. 760 mii lei**, pentru alte utilaje și tehnică agricolă – **7 mln. 824 mii lei**. Așa dar în anul 2022 au beneficiat de subvenții din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural - **522** agenți economici și persoane fizice, care au solicitat suma – **78 mln. 7 mii 657 lei**. În urma depunerii și prezentării dosarelor Agenției teritoriale Cahul de Intervenții și Plăți în Agricultură. Dat fiind faptul, că la ziua de astăzi încă mai urmează perfectarea dosarelor depuse de către producătorii agricoli la AIPA, această sumă se va modifica.

Pentru o colaborare mai strânsă între Secția Agricole cu agenții economici din raion și APL de nivelul I, pentru păstrarea obiceiurilor și tradițiilor populare, au fost organizate și petrecute sărbătorile profesionale „**Ziua Apicultorului ediția a III cu genericul *Regatul Albinelor*** și „**Ziua lucrătorului din Agricultură și Industria Prelucrătoare-2022**” Am convocat câteva ședințe a Comitetului organizatoric la care au fost invitați mai multiproducători agricoli, în urma cărora au fost întocmite procese-verbale.

La aceste ședințe s-a hotărât ca sărbătoarea profesională „**Ziua lucrătorului din Agricultură și Industria Prelucrătoare-2022**” anul acesta să fie organizată în incinta restaurantului „Codreanu”, unde au fost invitați cei mai buni agricultori și veteranii din agricultură care au fost menționați din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, și Președintelui raionului Cahul cu diplome de merit pentru activitate în domeniul agroindustrial al raionului.

Nicolae OLTEANU,
Șef Direcția Economie și Agricultură